

KOPI

Almenpsykiatrisk afdeling Ribe
Ribevej 27
6760 Ribe

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Gammeltorv 22
DK-1457 København K
Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man-tors 9-16, fre 9-15

Inspektion af Psykiatricenter Vest den 16. januar 2007

Den 15. september 2010 afgav jeg opfølgingsbrev nr. 4 om min inspektion den 16. januar 2007 af tidligere Psykiatricenter Vest, nu Almenpsykiatrisk Afdeling Esbjerg-Ribe. Heri bad jeg afdelingen og Psykiatrien i Region Syddanmark om nærmere oplysninger om nogle forhold.

Psykiatrien i Region Syddanmark har den 12. november 2010 sendt mig en udtalelse med et tilhørende bilag fra Almenpsykiatrisk Afdeling Esbjerg.

Jeg skal herefter udtale følgende:

Ad punkt 5.19. Besøg, visitation og adgang til telefoning mv.

Jeg præciserede at det jeg sigtede til med min anbefaling om skriftlige retningslinjer, var retningslinjer om indgreb og begrænsninger i den enkelte patients personlige frihed på områder hvor der ikke er (lov)regler. Det vil sige retningslinjer for indgreb og begrænsninger som ikke er reguleret i f.eks. psykiatriloven. Det kan f.eks. være besøgsforbud, overvåget besøg, begrænsninger i adgangen til at benytte sin mobiltelefon mv.

Jeg henviste til min rapport af 27. september 2007, særlig s. 48 f og s. 51, og jeg beklagede at det ikke var fremgået tilstrækkelig klart hvad min anbefaling omfattede.

Jeg anbefalede herefter på ny Almenpsykiatrisk afdeling Esbjerg-Ribe at udarbejde skriftlige retningslinjer om de indgreb og begrænsninger der kan ske i den enkelte patients personlige frihed under indlæggelsen – på områder hvor der ikke er (lov)regler.

Jeg anbefalede at retningslinjerne bl.a. indeholder en angivelse af hvilke indgreb og begrænsninger der kan blive tale om, hvem der har kompetence til at træffe beslutning om indgrebene/begrænsningerne, hvornår beslutningerne skal revurderes og krav til dokumentation i patientens journal.

09 JUNI 2011

J.nr. 2006-4113-424/MV3
Bedes oplyst ved henvendelse

Dok.nr. 51

+ kopi
+ bilag

Jeg bad afdelingsledelsen om at underrette mig om hvad min fornyede anbefaling gav anledning til.

Psykiatrien har oplyst at Almenpsykiatrisk Afdeling Esbjerg har udarbejdet og indført en ny retningslinje der indeholder bestemmelser om begrænsninger der ud over psykiatrilovens bestemmelser kan bringes i anvendelse over for patienter indlagt på afdelingens sengeafsnit og skadestue. Retningslinjen er godkendt af den ledende overlæge den 27. oktober 2010. Psykiatrien har bemærket at sygehusledelsen ikke har bemærkninger til retningslinjen.

Jeg har modtaget kopi af den nye retningslinje.

Det fremgår indledningsvis at retningslinjen beskriver nogle begrænsninger der kan bringes i anvendelse over for patienter indlagt på afdelingens sengeafsnit og under ophold i skadestuen. Det anføres at de enkelte afsnits husordener skal leve op til retningslinjen, men at de kan have lokale tilføjelser.

Retningslinjen er under overskriften "3) Fremgangsmåde" inddelt i 2 hovedpunkter:

"3.1. Begrænsninger, der ikke er bestemt af psykiatriloven" og

"3.2. Ved visse patientgrupper kan yderligere begrænsninger bringes i anvendelse i længere eller kortere perioder".

Under det andet hovedpunkt om yderligere begrænsninger over for visse patientgrupper er der indledningsvis anført følgende:

"Generelt

Beslutning om anvendelse af de nedennævnte begrænsninger træffes af overlægen. I dennes fravær kan beslutning træffes af en anden læge, som af overlægen er bemyndiget hertil typisk vagthavende læge.

Beslutning om anvendelse af begrænsningerne skal fremgå klart af journalen. (...)"

Ved de enkelte former for begrænsninger er det anført at begrænsningerne løbende skal revurderes.

Under det første hovedpunkt om begrænsninger der ikke er bestemt af psykiatriloven, fremgår det at der på en række områder kan træffes beslutning om indgreb/begrænsninger over for den enkelte patient. Det fremgår f.eks.

- at mulighederne for uovervåget fællesskab med andre patienter kan begrænses ved gentagen eller grov udnyttelse af medpatienters psykiske tilstand,

- at anvendelse af alkohol eller euforiserende stoffer under udgang kan medføre restriktioner i eller ophør af udgang,
- at overtrædelse af regler om påklædning og adfærd kan medføre begrænsninger i muligheden for samvær med andre patienter,
- at det kan være nødvendigt for personalet at gribe ind hvis mobiltelefonen anvendes uhensigtsmæssigt, og
- at patientens tilstand kan begrunde restriktioner i varigheden af besøg og antallet af besøgende.

Det er ikke under punkt 1 anført hvem der har kompetencen til at træffe beslutning om indgrebene/begrænsningerne, og hvornår beslutningerne skal revurderes, og det fremgår heller ikke at indgreb/begrænsninger skal dokumenteres i patientens journal.

Det bør efter min opfattelse for alle de omtalte indgreb/begrænsninger i retningslinjen tydeligt fremgå hvem der har kompetencen til at træffe beslutning om indgrebene/begrænsningerne, hvornår beslutningerne skal revurderes, og at der er krav om dokumentation i patientens journal.

Under punkt 1 om begrænsninger der ikke er bestemt af psykiatriloven, er der et afsnit om visitation. Heraf fremgår følgende:

"Visitation

Ved indlæggelse og efter udgang kan personalet kræve adgang til at gennemse patientens ejendele. Dette sker for at hindre, at der i afdelingen kan forefindes spidse eller skarpe genstande, våben, alkohol, euforiserende stoffer eller medicin.

Ved begrundet mistanke om forsøg på indførsel af ovennævnte kan læge beslutte, at der gennemføres visitation (omfatter ikke undersøgelse af kroppens hulrum) eller kontrol af indgående post, stue og ejendele. Denne kontrol skal så vidt muligt foretages i patientens nærvær og mht. post er det ikke tilladt at læse den skriftlige del af posten."

Umiddelbart efter afsnittet om visitation er der et afsnit om alkohol og euforiserende stoffer. Det fremgår heraf at sådanne stoffer vil blive konfiskeret hvis de findes i patientens besiddelse, og at stoffer der besiddes i strid med den almindelige lovgivning, vil blive videregivet til politiet.

Regler for indgreb over for den enkelte patient i form af undersøgelse af post, patientstuer og ejendele samt kropsvisitation findes i psykiatrilovens § 19 a, stk. 1 og 2. Regler om beslaglæggelse og videregivelse til politiet findes i § 19 a, stk. 3.

Af lovforslagets bemærkninger til § 19 a fremgår bl.a. følgende (jf. lovforslag nr. L 140 Forslag til lov om ændring af lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien og retsplejeloven, fremsat den 25. januar 2006):

"Med forslaget til ny § 19 a foreslås visse foranstaltninger af ikke behandlingsmæssig karakter reguleret direkte i psykiatriloven. Det drejer sig om kontrol af patientens post, undersøgelse af patientens stue og ejendele og kropsvisitation af patienten. Hjemlen til at konfiskere og evt. destruere genstande m.v. foreslås endvidere reguleret i selve loven. Der har hidtil været tvivl om hjemmelsgrundlaget til at foretage de pågældende indgreb, men det har været antaget, at indgrebene har kunnet foretages med henvisning til nødrets- eller nødværgemæssige betragtninger eller eventuelt anstaltsmæssige betragtninger om, hvad hensynet til almindelig ro og orden på afdelingen tilsiger. Regeringen finder imidlertid, at der er tale om så indgribende foranstaltninger i forhold til den enkeltes integritet, at de retlige rammer for at foretage de pågældende indgreb bør reguleres direkte i loven.

Der er med forslaget alene tale om en kodificering af gældende praksis, og der etableres med forslaget således ikke hjemmel til at foretage indgreb udover, hvad der hidtil har været muligt på baggrund af det gældende, men usikre, hjemmelsgrundlag. Med de foreslåede nye bestemmelser styrkes patienternes retssikkerhed ved at kriterierne for at foretage de pågældende indgreb bliver synlige, idet de kommer til at fremgå direkte af loven."

Spørgsmålet om undersøgelse af post, patientstuer og ejendele samt kropsvisitation og spørgsmålet om eventuel inddragelse og videregivelse til politiet er således reguleret i psykiatrilovens § 19 a. Afsnittet om visitation og det anførte om konfiskation og videregivelse til politiet i afsnittet om alkohol og euforiserende stoffer i afdelingens retningslinje hører derfor ikke hjemme under punkt 3.1 om begrænsninger der ikke er bestemt af psykiatriloven.

Jeg går ud fra at afdelingen i forbindelse med en revision af sin retningslinje vil tage det jeg har anført, i betragtning.

Til orientering og eventuel inspiration vedlægger jeg en kopi af Region Hovedstadens Psykiatris vejledning af 24. januar 2009 der er navngivet "Husorden – overtrædelser heraf".

Ad punkt 5.20. Rygepolitik

Jeg noterede mig at den lokale rygepolitik var blevet revideret så den er i overensstemmelse med regionens overordnede rygepolitik hvorefter ansatte

ikke må ryge inden døre på regionens arbejdspladser. Jeg noterede mig også at der ikke længere er et rygerum for personalet på afsnit R4.

Jeg tog til efterretning at patienterne på afsnit R4 ikke længere ryger på gangarealerne, i nicher i tilknytning til gangarealerne og i den ene fjernsynsstue på afsnittet, men at rygning foregår udendørs indtil der er opstillet en eller flere rygekabiner i afsnittet. Jeg noterede mig desuden Psykiatriens oplysninger om at rygekabine(r) ville være opstillet og klar til brug senest den 31. oktober 2010.

Psykiatrien har oplyst at afdelingsledelsen på Almenpsykiatrisk Afdeling Esbjerg efter en ny vurdering af arbejdsmiljøforholdene vedrørende de oprindeligt påtænkte rygekabiner har besluttet at det vil være mere hensigtsmæssigt at etablere et udendørs rygerum til patienterne på terrassen til R4.

Psykiatrien oplyste samtidig at de forberedende ændringer i bygningens tagkonstruktion var foretaget, og at materialerne til rygerummets vægge og døre var modtaget og forberedt til montering. Rummet skulle opstilles i uge 46 og være klar til at blive taget i brug ved udgangen af uge 46 eller i starten af uge 47.

Jeg har noteret mig det oplyste og går ud fra at rygerummet blev færdigmonteret og taget i brug i 2010.

Jeg bad Psykiatrien om at underrette mig om resultatet af sin undersøgelse af om forholdene på alle afdelinger er i overensstemmelse med rygeloven og den lokale rygepolitik.

Psykiatrien har oplyst at undersøgelsen viste at forholdene på afdelingerne i overvejende grad var i overensstemmelse med rygeloven og den lokale rygepolitik, men at retningslinjerne i enkelte afdelinger var faldet for "aldersfristen" for gyldige dokumenter. Det er der blevet rettet op på, og forholdene i alle sygehusets afdelinger er nu i overensstemmelse med rygeloven og den lokale rygepolitik.

Psykiatrien har desuden oplyst at forholdet mellem retningsgivende dokumenter og de faktiske forhold på afdelingerne vil være et fokusområde i den interne survey som sygehuset har besluttet at gennemføre i foråret 2011 forud for den endelige akkreditering af sygehuset efter Den Danske Kvalitetsmodel i efteråret 2011.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Opfølgning

Jeg betragter herefter sagen om min inspektion af tidligere Psykiatricenter Vest, nu Almenpsykiatrisk Afdeling Esbjerg-Ribe for afsluttet.

Underretning

En kopi af dette brev sendes til Psykiatrien i Region Syddanmark, Folketingets Retsudvalg og Tilsynet i henhold til grundlovens § 71.

Jeg vedlægger en kopi af brevet som jeg beder afdelingen om at gøre tilgængelig for afdelingens patienter og pårørende.

Med venlig hilsen

Lennart Frandsen
Inspektionschef

Kopi sendes til:

Psykiatrien i Region Syddanmark

Folketingets Retsudvalg

Tilsynet i henhold til grundlovens § 71